2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. Aşağıdaki tabloda bir ile ait **kurgusal** veriler verilmiştir.

	2000	2010	2020
Nüfus	200 000	300 000	450 000
Sanayi tesisi sayısı	10	40	90
Ormanlık alan	Geniş	Orta	Dar
Havası temiz gün sayısı	Çok	Orta	Az

Bir öğrenci şöyle yorum yapıyor: “Ormanların azalmasının tek nedeni nüfusun artmasıdır.”

a) Tablodaki değişimlerden birbirine bağlı olanları bularak bir neden-sonuç zinciri kurunuz. **9 p**

b) Öğrencinin yorumundaki hatayı tabloya dayanarak açıklayınız. **8 p**

c) İlin yöneticisi olsaydınız bu değişimlerin olumsuz sonuçlarını azaltmak için hangi iki kararı alırdınız? Kararlarınızı gerekçelendiriniz. **8 p**

2. Kurgusal bir kıyı kasabasında son yıllarda çok sayıda otel yapıldı. Kumsalın bir bölümüne şezlonglar konuldu, yaz aylarında nüfus birkaç katına çıktı.

Kasabadaki bir esnaf: “Turistler sayesinde dükkânıma daha çok müşteri geliyor.”
Kasabadaki bir balıkçı: “Kıyıdaki kirlilik arttı, ağlarıma eskisi kadar balık girmiyor.”

a) Kasabadaki beşerî değişimleri ve bu değişimlerin doğal çevreye etkisini yazınız. **8 p**

b) Esnaf ile balıkçının görüşlerini karşılaştırınız. İki görüşün neden farklı olduğunu açıklayınız. **9 p**

c) Hem esnafın hem de balıkçının yararını gözeten bir çözüm öneriniz. **8 p**

3. 5-D sınıfı, kara sınırı komşularımızı araştırdı. Bir grubun notlarında şu ifadeler var:

1. Ermenistan'ın Karadeniz'e kıyısı vardır. **2.** Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti Azerbaycan'a bağlıdır. **3.** Türkiye'nin en uzun kara sınırı Yunanistan iledir. **4.** Bulgaristan'ın başkenti Sofya'dır.

a) Notlardaki yanlış bilgileri bulunuz ve doğrularını yazınız. **10 p**

b) Grubun bu tür hataları önlemesi için bilgi toplarken uygulaması gereken iki adımı yazınız. **8 p**

c) Sınıf, sekiz komşumuzu Türkiye'ye göre konumlarına bakarak üç gruba ayırmak istiyor: batı, doğu ve güney. Ülkeleri bu gruplara yerleştiriniz. **7 p**

4. Kerem'in babası bir tır şoförüdür ve Türkiye'den Gürcistan'a yük götürecektir. Kerem, babasına yardım etmek için yol hakkında bilgi topluyor. Bulduğu iki kaynakta bir sınır kapısının çalışma durumuyla ilgili farklı bilgiler var (kurgusal):

Kaynak A: On yıl önce basılmış bir gezi kitabı – "Kapı her gün açıktır."
Kaynak B: Resmî kurumun internet sitesindeki dünkü duyuru – "Yol çalışması nedeniyle kapı bu hafta geçici olarak kapalıdır."

a) Kerem hangi kaynağa güvenmelidir? Gerekçesiyle açıklayınız. **9 p**

b) Bu örnekten yola çıkarak bilgi toplarken kaynağın tarihine dikkat etmenin neden önemli olduğunu açıklayınız. **8 p**

c) Kerem'in babasının yolculuğu için toplaması gereken iki bilgiyi ve bunları hangi kaynaklardan toplayabileceğini yazınız. **8 p**